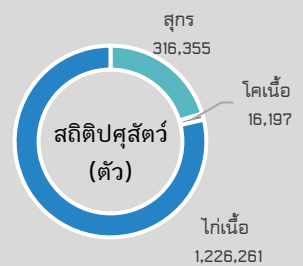
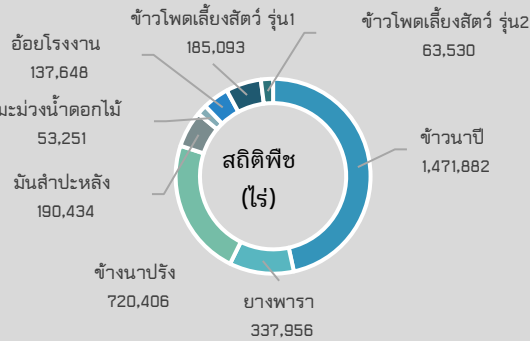

พื้นที่เกษตรกรรมรวม 3,451,316.30 ไร่

GPP 111,463 ล้านบาท ภาคเกษตร 29,048 ล้านบาท (ปี 2566) จำนวนประชากร 837,624 คน 321,340ครัวเรือน เป็นภาคการเกษตร 99,770 ครัวเรือน มีแรงงานภาคเกษตร 246,690 คน ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด 909.82 ล้าน ลบ.ม.

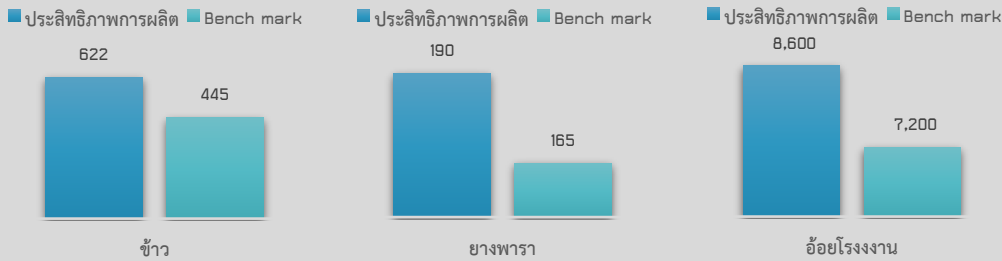
สินค้าเด่น/GI

กล้วยตากบางกระทู้

ผลิตจากกล้วยน้ำว้าพันธุ์ชะลียง พันธุ์ลจันทร พันธุ์ปากช่อง 50 และพันธุ์พื้นเมือง ที่มีลักษณะ ลูกกลม เปลือกบาง ผิวสวย เนื้อละเอียด ไม่มีเม็ด และรสหวาน ที่ปลูกและแปรรูปในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และตำบลท่าหอ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร และด้วยลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งอยู่ในบริเวณรับพลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์มากกว่าบริเวณอื่นและภูมิอากาศที่อยู่ในเขตร้อน ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดจากมหาสมุทรแปซิฟิก และอินเดีย จึงส่งผลให้กล้วยตากมีความนุ่ม กลิ่นหอม รสหวาน และไม่มีเม็ด

มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพิษณุโลก

มีลักษณะรูปทรงรี ผิวเปลือกบาง ผลอ่อนมีสีเขียว มีรสชาติเปรี้ยวมาก มียาง สีขาว ผลสุกมีสีเหลือง เนื้อสุกมีสีเหลือง มีเนื้อแน่นนุ่มฉ่ำน้ำ มีเนื้อมากมีรสชาติหวานฉ่ำมีกลิ่นหอม จะมีเมล็ดแข็งแบบงรี สีขาวนวลอยู่ข้างในเนื้อ สายพันธุ์ที่นิยมปลูกได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์4 มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ซึ่งจังหวัดพิษณุโลกปลูกมากในพื้นที่อำเภอนิคมมะปราง, วังทอง และวัดโบสถ์ พื้นที่ปลูกรวม 52,413 ไร่

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ปี 2567/2568 (กก./ไร่)

พิษณุโลก

Info graphic

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

ปริมาณสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน

เกษตร • ข้าว พื้นที่ 1,001.25 ไร่ 49 ราย 149 แปลง
อินทรีย์ • พืช พื้นที่ 131.67 ไร่ 56 ราย 58 แปลง

GAP

- ข้าว พื้นที่ 9,778 ไร่ 739 ราย 831 แปลง
- พืช พื้นที่ 9,837.93 ไร่ 1,424 ราย 1,571 แปลง
 - มะม่วงน้ำดอกไม้ 5,275.75 ไร่ 428 ราย 476 แปลง
 - ทุเรียน 1,362.70 ไร่ 198 ราย 206 แปลง
 - ผลไม้อื่นๆ 1,742.89 ไร่ 342 ราย 361 แปลง
 - พืชผักอื่นๆ 1,456.59 ไร่ 456 ราย 474 แปลง
- ปลอดภัย 228 ฟาร์ม
- ประมง 77 ราย/ฟาร์ม

ภัยพิบัติด้านเกษตร

ช่วงเกิดภัยระหว่างวันที่ 24 กรกฎาคม 2568 – ยังไม่ยุติ จำนวน 2 อำเภอ 9 ตำบล 39 หมู่บ้าน เกษตรกร จำนวน 529 ราย พื้นที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 3,006.5 ไร่ ประกอบด้วย 1) อำเภอนครไทย เกษตรกร จำนวน 434 ราย พื้นที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 1,614 ไร่ จำนวน 6 ตำบล 31 หมู่บ้าน (ตำบลนครไทย ตำบลเนินเพิ่ม ตำบลบ้านพร้าว ตำบลหนองกะทาว ตำบลยางโกลน และตำบลนาบัว) 2) อำเภอบางระกำ เกษตรกร จำนวน 95 ราย พื้นที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 1,468.5 ไร่ จำนวน 3 ตำบล 8 หมู่บ้าน (ตำบลคุยม่วง ตำบลท่านางงาม และตำบลชุมแสงสงคราม) ผลการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอนครไทยและอำเภอบางระกำ เยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำในการดูแลพืชหลังน้ำลด และเร่งสำรวจความเสียหายที่แท้จริงต่อไป (ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2568)

ปี 68 มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาการเกษตร รวม 1,257.17 ล้านบาท

งบ Function มีการกิจสำคัญ คือ

- ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราชกระทรวงเกษตรและสหกรณ์: สร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ
- เฝ้าระวังการจัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร: โครงการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกร งบประมาณ 1,223.390 บาท
- การบริหารจัดการน้ำ: ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาเกษตรกรชลประทาน โครงการบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตของเกษตรกร โครงการอนุรักษ์ดินและบริหารจัดการน้ำเพื่อความมั่นคงภาคการเกษตรพื้นที่เกษตรน้ำฝน โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน โครงการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานสินค้าเกษตร (ด้านหม่อนไหม)
- ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง: โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (ข้าวอินทรีย์) โครงการร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัยเลือกใช้น้ำดื่ม Q (Q Restaurant) โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้านการประมง โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ทองถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ยกระดับศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง: ยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน สร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตหม่อนไหมระบบแปลงใหญ่ งบประมาณฯ 2568 โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ประมง โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ปศุสัตว์ โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว
- จัดการทรัพยากรทางการเกษตร: โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- รับมือกับภัยธรรมชาติ: โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ
- สานต่อการทำสงครามสินค้าเกษตรเถื่อน: โครงการการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้า/ส่งออกสินค้าปศุสัตว์ผิดกฎหมาย

งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด: -

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพิษณุโลก

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

1.1 จังหวัดพิษณุโลกมีเนื้อที่ทั้งหมด 6,759,909 ไร่⁽¹⁾ จำแนกเป็นเนื้อที่ป่าไม้ 2,474,478 ไร่ เนื้อที่นอกการเกษตร 1,502,792 ไร่ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร 2,782,639 ไร่ ในเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรนี้ จำแนกเป็น นาข้าว 1,522,590 ไร่ พืชไร่ 615,193 ไร่ สวนไม้ผลไม้ยืนต้น 416,888 ไร่ สวนผักไม้ดอก/ไม้ประดับ 3,886 ไร่ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น 224,082 ไร่ ทั้งนี้มีพื้นที่เกษตรกรรมที่พัฒนาด้านชลประทานแล้ว 1,078,891 ไร่ (อยู่ในเขตชลประทาน 731,801 ไร่ และถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล 347,090 ไร่)⁽²⁾ และจังหวัดพิษณุโลกมีพื้นที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 612,724 ไร่ (8 อำเภอ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก

อำเภอ	พื้นที่ประกาศ เขตฯ (ไร่)	พื้นที่ RF หลัง พรฎ. (ไร่)	พื้นที่กันออก (ไร่)	พื้นที่ ดำเนินการ (ไร่)	มอช ส.ป.ก.4-01					
					ที่ดินเกษตรกรรม			ที่ดินชุมชน		
					ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
ชาติตระการ	154,449	3,091.98	31,963.81	122,485.19	6,598	9,555	124,618	2,692	2,900	1,862
นครไทย	147,104	0	35,908.35	111,195.65	4,592	6,220	82,428	1,369	1,475	1,108
เนินมะปราง	11,753	0	38.01	11,714.99	542	644	7,299	168	171	121
บางระกำ	585	18	2,412.86	1,827.86	16	19	128	0	0	0
พรหมพิราม	7,588	0	3,022.04	4,565.96	286	345	3,271	24	24	12
เมืองพิษณุโลก	9,616	172	6,242	3,374	470	553	3,322	145	152	247
วังทอง	205,745	7,307	60,348.56	145,396.44	7,888	0,860	133,450	3,033	3,342	3,321
วัดโบสถ์	75,884	1,078	28,864.08	47,019.92	2,715	4,157	49,224	556	581	375
ชาติตระการ	154,449	3,091.98	31,963.81	122,485.19	6,598	9,555	124,618	2,692	2,900	1,862
รวม	612,724	11,666.98	168,799.71	443,924.29	23,107	32,353	403,740	7,987	8,645	7,046

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก, (2568)

การใช้พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมของดิน (Agri-Map analytic) โดยพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงพื้นที่ชั้นความเหมาะสมของดินและพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมของดิน

ชนิดสินค้า	พื้นที่เหมาะสม : S1 (ไร่)		พื้นที่เหมาะสม : S2 (ไร่)		พื้นที่เหมาะสม : S3 (ไร่)	พื้นที่ไม่เหมาะสม : N (ไร่)
	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ปลูก		
ข้าว	1,613,344	1,251,432	373,859	283,908	50,763	30,455
อ้อยโรงงาน	391,261	3,406	1,263,093	198,770	94,725	157.5
มันสำปะหลัง	458,262	57,252	605,583	116,623	24,568	25,331
ข้าวโพด	34,855	1,546	1,031,060	100,900	25,251	38,797
ยางพารา	70,959	70,959	56,016	55,975	17,995	7,107
สับปะรด	21,231	1,332	1,174,794	7,126	628	2,216

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (2568)

⁽¹⁾ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, (2568), <https://www.agrithai.org/wp-content/uploads/2024/03/statistic2566.pdf>

⁽²⁾ โครงการชลประทานพิษณุโลก สรุปรายงานสถานการณ์น้ำ

ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก จำแนกเป็นของตนเอง 911,736 ไร่ เข้าผู้อื่น 1,175,926 ไร่ รับจํานอง/รับขายฝาก/ได้ทำฟรี 694,977 ไร่

ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคการเกษตรในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวน 99,770 ครัวเรือน และ 246,690 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนครัวเรือนและแรงงานภาคเกษตร

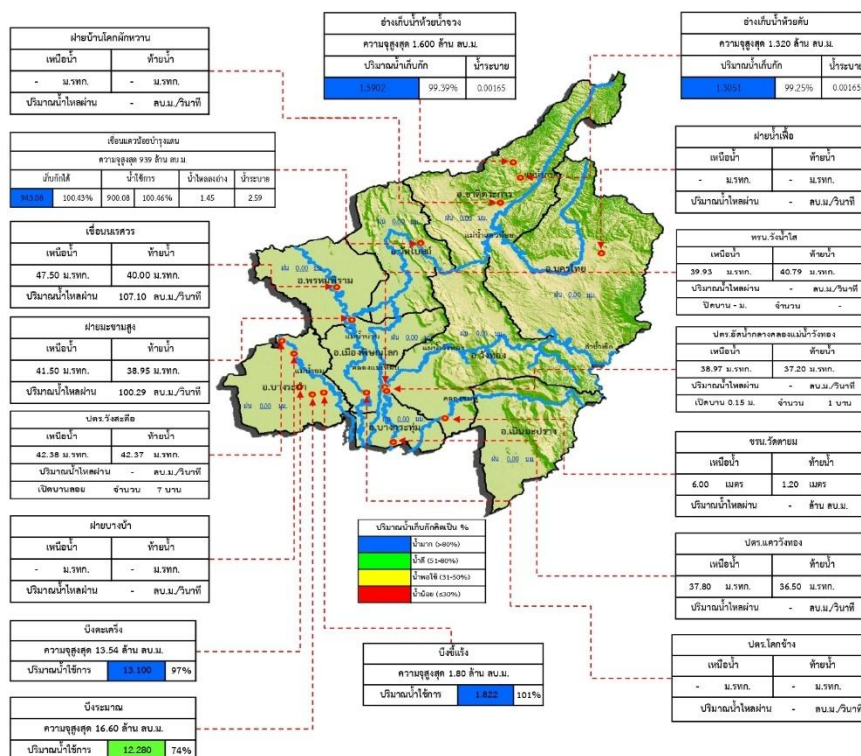
อำเภอ	ครัวเรือนเกษตรกร(ครัวเรือน)	แรงงานภาคการเกษตร(คน)
เมืองพิษณุโลก	10,452	29,241
นครไทย	15,435	39,931
ชาติตระการ	7,675	24,849
บางระกำ	10,844	31,244
บางกระทุ่ม	7,908	17,929
พรหมพิราม	15,136	31,154
วัดโบสถ์	6,787	14,659
วังทอง	16,797	30,543
เนินมะปราง	8,736	27,140
รวม	99,770	246,690

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก (2568)

1.2 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

1) ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด (โครงการชลประทานพิษณุโลก, 2568)

- ปริมาณน้ำกักเก็บ 977.91 ล้าน ลบ.ม.
- ปริมาณน้ำใช้การ 930.18 ล้าน ลบ.ม.

ภาพที่ 1 ปริมาณน้ำจังหวัดพิษณุโลก

- 2) ปริมาณน้ำฝนสะสม ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 30 ตุลาคม 2568 รวม 1,587.80 มิลลิเมตร
- 3) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัด จำแนกเป็นอุปโภคบริโภค 0.25 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศน์ 0 ลูกบาศก์เมตร เกษตรกรรม 610.42 ล้านลูกบาศก์เมตร และอุตสาหกรรม 0 ลูกบาศก์เมตร

1.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปีของจังหวัดพิษณุโลก มีมูลค่า 111,463 ล้านบาท มีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับ 5 ของภาคเหนือ และเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per capita) เท่ากับ 124,884 บาท/คน/ปี

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัด ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรมูลค่า 29,048 ล้านบาท และผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคนอกเกษตร มูลค่า 82,415 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.1 รองลงมาคือ สาขาการผลิตภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 13.2 สาขาการศึกษามีสัดส่วนร้อยละ 13.1 สาขาการขนส่ง ขยายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ มีสัดส่วนร้อยละ 12.0 สาขาการ บริหารราชการและการป้องกันประเทศ มีสัดส่วนร้อยละ 10.3 และสาขาอื่นๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 25.3

สำหรับสาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ สาขาพืช มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 82.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 8.5 6.8 1.8 และ 0.1 ตามลำดับ

ปัจจุบัน จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง จำนวน 837,624 คน แยกเป็นชาย 408,664 คน หญิง 428,906 คน จำนวนครัวเรือน 321,340 ครัวเรือน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2568)

1.4 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก ปี 2568

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ผลผลิต (ตัน)	ราคา ประมาณการ (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ข้าวนาปี	72,081	1,464,948	1,448,354	588	851,632	9,000	7,664.69
ยางพารา	12,589	336,538	327,461	186	60,908	68,000	4,141.73
ข้าวนาปรัง	43,063	720,406	718,933	632	454,366	7,600	3,453.18
มันสำปะหลัง	10,156	190,434	186,063	2,999	558,003	6,000	3,348.02
สับปะรด	2,617	25,395	25,224	3,201	80,742	29,000	2,341.52
มะม่วง น้ำดอกไม้	630	54,151	53,141	840	44,638	45,000	2,008.73
อ้อยโรงงาน	4,082	142,407	142,407	10,740	1,529,451	1,160	1,774.16
ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ รุ่น1	8,196	180,869	179,567	673	120,849	9,650	1,166.19
ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ รุ่น2	3,485	51,808	51,645	813	41,987	9,800	411.48
มะม่วง	3,067	89,309	81,274	820	66,645	6,000	399.87
กล้วยน้ำว้า	1,072	6,740	5,392	992	5,349	30,000	160.47

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 (2568)

1.5 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ

1) ด้านปศุสัตว์

ตารางที่ 5 แสดงสินค้าเศรษฐกิจสำคัญด้านปศุสัตว์

สินค้า	จำนวนเกษตรกร	ผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่า (ล้านบาท)
		จำนวน	หน่วย		
สุกร	2,800	285,757	ตัว	8,800	2,514.66
โคเนื้อ	5,452	61,278	ตัว	25,000	1,531.95
กระบือ	3,143	30,800	ตัว	42,000	1,293.60
เป็ด	276	707,495	ตัว	300	212.25
ไก่เนื้อ	186	2,256,772	ตัว	80	180.54
ไก่พื้นเมือง	32,487	1,934,733	ตัว	70	135.43
แพะ	456	16,878	ตัว	3,500	59.07
ไข่เป็ด	1,134	183,148,194	ฟอง	5.35	979.84

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก (2568)

2) ด้านประมง

ตารางที่ 6 แสดงสินค้าเศรษฐกิจสำคัญด้านประมง

สินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	ราคาเฉลี่ย	มูลค่า
				(บาท/ กิโลกรัม)	(ล้านบาท)
ปลานิลแดง	398	415.80	5,573.79	100	557.38
ปลาช่อน	-	-	1,445.59	160	231.29
ปลานิล	6,469	8,398.64	1,846.65	125	230.83
ปลากะตัก	-	-	1,300.31	80	104.02
ปลาหมอ	-	-	737.59	80	59.01
ปลาดุก	1,598	1,899.33	478.26	95	45.43
ปลาดตะเพียน	914	1,245.92	62.46	75	4.68
ปลากด	18	0.85	37.96	100	3.80

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดพิษณุโลก (2568)

1.6 สินค้าสำคัญของจังหวัด

สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ของจังหวัดพิษณุโลก สามารถยกระดับสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนได้ โดยผ่านการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน ๒ ชนิดสินค้า ได้แก่ “กล้วยตากบางกระทุ่ม” และ “มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพิษณุโลก” สำหรับ “ทุเรียน” มีแผนการพัฒนายกระดับโดยขอรับรอง (GI) ในระยะต่อไป ดังนี้

1) มะม่วงน้ำดอกไม้

มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองพิษณุโลก (Nam Dok Mai Si Thong Phitsanulok Mango หรือ Mamuang Nam Dok Mai Si Thong Phitsanulok Mango)

นิยามคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะสินค้าคือ มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ที่มีลักษณะทรงรียาว เปลือกสีเหลืองนวล ไม่ขำง่าย ผลสุกเนื้อสีเหลืองเข้ม เนื้อแน่น เนียน ไม่มีเสี้ยน เนื้อแห้ง ไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวาน กลิ่นหอม เมล็ดลีบบาง ปลุกในพื้นที่อำเภอเนินมะปราง อำเภอวังทอง และอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะของสินค้า เป็นมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง เปลือกสีเหลืองนวลสวยงาม ผิวเรียบเนียน ไม่ขำง่าย ผลทรงรี ยาว ผลใหญ่ รูปทรงเหมือนหยดน้ำ น้ำหนักประมาณ 250 - 700 กรัมต่อผล ผลสุกสีเหลืองเข้ม เนื้อแน่น เนียนละเอียด ไม่มีเสี้ยน เนื้อแห้ง ไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวาน กลิ่นหอม

- ปีการผลิต 2568 มีเกษตรกรเพาะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ จำนวน 4,992 ครัวเรือน พื้นที่ 54,151 ไร่ โดยอำเภอที่เพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเนินมะปราง อำเภอวังทอง และอำเภอวัดโบสถ์ ตามลำดับ จำนวนผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล 840 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 44,638 ตัน มูลค่าการขาย 2,008.72 ล้านบาท

- การรับรองมาตรฐาน มีมาตรฐาน GAP จำนวน 428 ราย พื้นที่ 5,275.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.87 ของพื้นที่ปลูก

- การรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน 157 ราย พื้นที่ 3,053 ไร่

- สถานที่รวบรวมผลผลิต จำนวน 11 แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP มกษ. 9047 จำนวน 1 แห่ง

2) กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก

กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก (Bangkratum Phitsanulok Dried Banana)

นิยามคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะสินค้าคือ กล้วยตากที่มีเนื้อแห้งเนียนละเอียด เหนียวนุ่ม ไม่มีเม็ด รสชาติหวานเป็นธรรมชาติ ผลิตจากกล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อน พันธุ์วลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมือง ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และตำบลท่าฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ลักษณะของสินค้า รูปทรงกลมแบนหรือแผ่น สีนํ้าตาลเนียน เนื้อแห้งละเอียด ไม่มีเม็ด เหนียวนุ่ม กลิ่นหอม รสชาติหวานเป็นธรรมชาติ

การผลิต ปีการผลิต 2568 มีเกษตรกรเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน 1,353 ราย พื้นที่เพาะปลูก 6,740 ไร่ โดยอำเภอที่เพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอนครไทย อำเภอบางกระทุ่ม และอำเภอวังทอง ตามลำดับ ปริมาณผลผลิต 992 กิโลกรัม/ไร่ (กล้วยผลสด) ผลผลิตรวม 5,349 ตัน การรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน 9 ราย พื้นที่ 519 ไร่ ปริมาณผลผลิต 961 ตัน/ปี (กล้วยตาก) มูลค่าการจำหน่าย ปี 2568 จำนวน 160.46 ล้านบาท

หมายเหตุ : ๑. ศักยภาพการผลิตของสายพันธุ์ (Yield Potential) 11,031 กก./ไร่ (กรมวิชาการเกษตร)

2. การรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 9 ราย พื้นที่ 47.28 ไร่ (คิดเป็นร้อยละ 0.69 ของพื้นที่ปลูก)

3. ผลิตจากกล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อน พันธุ์วลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และตำบลท่าฬ่อ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

3) แป้งแหว่นาหนองกุลาพิษณุโลก (ทะเบียนเลขที่ สข 68100260)

แป้งแหว่นาหนองกุลาพิษณุโลก (ทะเบียนเลขที่ สข 68100260) Haew Na Nong Kula Phitsanulok Flour หรือ Pang Haew Na Nong Kula Phitsanulok

นิยามคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะสินค้าคือ ผงแป้งที่ผลิตจากหัวเหว้า มีสีขาวนวล เนื้อเนียนละเอียด แห้งสนิท ไม่จับตัวเป็นก้อน ผงแป้งเมื่อผ่านกระบวนการทำให้สุกจะมีลักษณะใสเป็นเงา มีกลิ่นหอมเฉพาะตัวตามธรรมชาติของแป้งเหว้า มีขอบเขตพื้นที่การผลิตครอบคลุมตำบลหนองกุลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะของสินค้า เป็นพันธุ์เหว้า หรือกกสามเหลี่ยมใหญ่ มีสีขาวนวล ไม่มีสีอื่นเจือปน เนื้อเป็นผงแป้ง เนียน ละเอียด ไม่จับตัวเป็นก้อน ไม่มีวัตถุเจือปนอื่นใด เมื่อผงแป้งผ่านกระบวนการทำให้สุกเนื้อแป้งจะมีลักษณะใสเป็นเงา มีกลิ่นหอมเฉพาะตัวตามธรรมชาติของแป้งเหว้า ไม่มีรสชาติ

4) ทูเรียน (สินค้าเกษตรอนาคต GI)

- การผลิต 2568 มีเกษตรกรเพาะปลูกทูเรียน จำนวน 740 ราย พื้นที่ 7,771 ไร่ โดยอำเภอที่เพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอนครไทย อำเภอเนินมะปราง และอำเภอวังทอง ตามลำดับ ปริมาณผลผลิต 446 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 1,537 ตัน มูลค่าการขาย 184.44 ล้านบาท
- การรับรองมาตรฐาน มีมาตรฐาน GAP จำนวน 198 ราย พื้นที่ 1,362.70 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.18 ของพื้นที่ปลูก

1.7 สินค้า OTOP ยอดจำหน่ายสูงสุด 10 อันดับแรกของจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลสินค้า OTOP ที่มียอดจำหน่ายสูงสุด 10 อันดับ

ชื่อกลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	ตราสินค้า (Brand)	ประเภทผลิตภัณฑ์	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรฯ
1. หจก.จิราพรฟู้ด 20/5 หมู่ 3 ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 08 8282 1156/ 055-000143	จิราพร	กล้วยตาก เคลือบช็อคโกแลต	ผลผลิตของคนในชุมชนและพื้นที่ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
2. กลุ่มกล้วยตากพลังงานแสงอาทิตย์ บานาน่าโซไซตี้ 2/3 ตำบลเนินกุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 055-396044	บานาน่าโซไซตี้	กล้วยตากเคลือบช็อคโกแลตอัลมอนต์	ผลผลิตของคนในชุมชนและพื้นที่ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
3. กลุ่มสตรีสหกรณ์บางกระทุ่ม 2 31 หมู่ 7 ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 08 1493 1897	แสงทอง	กล้วยตาก อบน้ำผึ้ง	ผลผลิตของคนในชุมชนและพื้นที่ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
4. วิสาหกิจชุมชนกล้วยตากแม่โสม 99/2 หมู่ 1 ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 08 41674 2817	แม่โสม	กล้วยตาก รสน้ำผึ้ง	ผลผลิตของคนในชุมชนและพื้นที่ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
5. น.ส.ฐิตยาภรณ์ ทะรังศรี 52 หมู่ 2 ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 08 7734 4479	แสงตะวัน	กล้วยตาก ธรรมชาติ	ผลผลิตของคนในชุมชนและพื้นที่ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล

ชื่อกลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	ตราสินค้า (Brand)	ประเภท ผลิตภัณฑ์	แหล่งรับซื้อ วัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรฯ
6. ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่ สิริมณี 58 หมู่ 8 ตำบลท่าตาล อำเภอบางกระทุ่ม โทร: 06 2535 3991	สิริมณี	ข้าวกล้องสามสี	ผลผลิตข้าว ปลอดภัย/ข้าว อินทรีย์	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
7. น.ส.พัฒน์ เลี่ยมนุทธอง 111/1 ม.12 ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง โทร: 081 424 6226	ไร่สามพี่น้อง	มะขามหวานไร่ เมล็ด (แปรรูป)	ปลูกเองและรับซื้อ ในชุมชน/จังหวัด ข้างเคียง	ให้ความรู้ด้าน วิชาการ
8. วิสาหกิจชุมชนพันธกิจน้ำพริกแม่มานิต 205/1 หมู่ 6 ตำบลแม่ระกา อำเภอวังทอง โทร: 08 1786 5500	น้ำพริก แม่มานิต	น้ำพริกนรก	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ให้ความรู้ด้าน วิชาการ
9. กลุ่มมะม่วงส่งออกตำบลบ้านมุง 51 หมู่ 4 ตำบลบ้านมุง อำเภอเนินมะปราง โทร: 08 7207 0356	-	มะม่วงน้ำดอกไม้	ผลผลิตของคนใน ชุมชนและพื้นที่ ข้างเคียง	ส่งเสริม ด้านการปลูก/ดูแล
10. งานศิลปปั้นไทย 564/7 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก โทร: 055-303399, 08 1441 7546	งานศิลปปั้น ไทย	ดอกไม้ดินไทย	ใช้ดินไทยในท้องถิ่น	-

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก (2568)

1.8 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน 28 หมู่บ้าน ได้แก่

อำเภอเมืองพิษณุโลก จำนวน 12 ชุมชน ได้แก่ บ้านหนองตมน้อย หมู่ 2 ตำบลบึงพระ, บ้านไผ่ค่อม หมู่ 1 ตำบลปากโทก, บ้านตะปาวาย หมู่ 4 ตำบลหัวรอ, บ้านปากพิง หมู่ 3 ตำบลจี่งาม, บ้านโคกมะตูม หมู่ 9 ตำบลอรัญญิก, บ้านหัวแท หมู่ 8 ตำบลบ้านกร่าง, บ้านจอมทอง หมู่ 6 ตำบลจอมทอง, บ้านท่าโพธิ์ หมู่ 8 ตำบลจอมทอง, บ้านสมอแข หมู่ 4 ตำบลสมอแข, บ้านยางโตน หมู่ 3 ตำบลวัดพริก, บ้านวัดจันทร์ หมู่ 2 ตำบลวัดจันทร์ และบ้านวังส้มซ่า หมู่ 1 ตำบลท่าโพธิ์

อำเภอบางกระทุ่ม จำนวน 5 ชุมชน ได้แก่ บ้านคลองกระล่อน หมู่ 2 ตำบลบางกระทุ่ม, เกาะคู หมู่ 3 ตำบลบางกระทุ่ม, บ้านบึงเวียน หมู่ 7 ตำบลบางกระทุ่ม, บ้านสนามคลี หมู่ 6 ตำบลสนามคลี, บ้านบางกระน้อย หมู่ 2 ตำบลนครป่าหมาก

อำเภอบางระกำ จำนวน 8 ชุมชน ได้แก่ บ้านหนองบัวนา หมู่ 10 ตำบลนิคมพัฒนา, บ้านพันเสา หมู่ 3 ตำบลพันเสา, บ้านหนองกุลา หมู่ 4 ตำบลหนองกุลา, บ้านปลักแรด หมู่ 5 ตำบลปลักแรด, บ้านปลักแรด หมู่ 6 ตำบลหลายมือสี, บ้านปลักแรด หมู่ 7 ตำบลหลายโพธิ์, บ้านท่านางงาม หมู่ 3 ตำบลบางแก้ว และบ้านบ่อทอง หมู่ 2 ตำบลบ่อทอง

อำเภอพรหมพิราม จำนวน 6 ชุมชน ได้แก่ บ้านบุง หมู่ 5 ตำบลศรีภิรมย์, บ้านคิ่งเตาเหล้า หมู่ 7 ตำบลพรหมพิราม, บ้านวังมะสระ หมู่ 6 ตำบลท่าช้าง, บ้านทุ่งน้ำใส หมู่ 11 ตำบลดงประคำ, บ้านเชิงหวาย หมู่ 3 ตำบลตุ๊กเทียม และบ้านวังมะด่าน หมู่ 9 ตำบลวงษ์อ่อง

อำเภอวัดโบสถ์ จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ บ้านสวนป่าน หมู่ 1 ตำบลท่างาม, บ้านหัวคอง หมู่ 10 ตำบลท่างาม, บ้านคลองช้างใหม่ หมู่ 10 ตำบลวัดโบสถ์, บ้านท่ากระดุน หมู่ 8 ตำบลท้อแท้, บ้านน้ำคอบ หมู่ 4 ตำบลบ้านยาง, บ้านท่าหนอง หมู่ 1 ตำบลหินลาด และบ้านหนองบอน หมู่ 8 ตำบลคันไ้

อำเภอวังทอง จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ บ้านโรงบ่ม หมู่ 11 ตำบลวังทอง, บ้านไพรงาม หมู่ 13 ตำบลบ้านกลาง, บ้านดงจันทร์ หมู่ 10 ตำบลวังพิรุณ, บ้านแก่งซอง หมู่ 9 ตำบลแก่งโสภา, บ้านหนองเตาอิฐ หมู่ 3 ตำบลท่าหมื่นราม, บ้านแก่งจุนาง หมู่ 7 ตำบลวังนกแอ่น และบ้านแก่งจุนาง หมู่ 8 ตำบลวังนกแอ่น

อำเภอเนินมะปราง จำนวน 11 ชุมชน ได้แก่ บ้านผาเรียง หมู่ 3 ตำบลไทรย้อย, บ้านคลองซบั้ง หมู่ 12 ตำบลไทรย้อย, บ้านพุกระโดน หมู่ 1 ตำบลไทรย้อย, บ้านมุงเหนือ หมู่ 1 ตำบลบ้านมุง, บ้านลำภาส หมู่ 4 ตำบลบ้านมุง, บ้านหัวเขา หมู่ 6 ตำบลบ้านมุง, บ้านใหม่เจริญพร หมู่ 9 ตำบลบ้านน้อยชุมชีเหล็ก, บ้านน้ำปาด หมู่ 2 ตำบลชมพู, บ้านชมพูเหนือ หมู่ 3 ตำบลชมพู, บ้านซำร้าง หมู่ 4 ตำบลชมพู และบ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ 6 ตำบลชมพู

อำเภอเนินมะปราง จำนวน 11 ชุมชน ได้แก่ บ้านผาเรียง หมู่ 3 ตำบลไทรย้อย, บ้านคลองซบั้ง หมู่ 12 ตำบลไทรย้อย, บ้านพุกระโดน หมู่ 1 ตำบลไทรย้อย, บ้านมุงเหนือ หมู่ 1 ตำบลบ้านมุง, บ้านลำภาส หมู่ 4 ตำบลบ้านมุง, บ้านหัวเขา หมู่ 6 ตำบลบ้านมุง, บ้านใหม่เจริญพร หมู่ 9 ตำบลบ้านน้อยชุมชีเหล็ก, บ้านน้ำปาด หมู่ 2 ตำบลชมพู, บ้านชมพูเหนือ หมู่ 3 ตำบลชมพู, บ้านซำร้าง หมู่ 4 ตำบลชมพู และบ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ 6 ตำบลชมพู

อำเภอชาติตระการ จำนวน 9 ชุมชน ได้แก่ บ้านนาเมือง หมู่ 8 ตำบลป่าแดง, บ้านป่ากรอง หมู่ 3 ตำบลชาติตระการ, บ้านนาจาน หมู่ 4 ตำบลชาติตระการ, บ้านแก่งบัวคำ หมู่ 7 ตำบลสวนเมี่ยง, บ้านบ้านน้อย หมู่ 3 ตำบลท่าสะแก, บ้านนาหล่ม หมู่ 4 ตำบลบ้านดง, บ้านบ่อภาคใต้ หมู่ 5 ตำบลบ่อภาค, บ้านร่มเกล้า หมู่ 8 ตำบลบ่อภาค และบ้านเทอดชาติ หมู่ 10 ตำบลบ่อภาค

อำเภอนครไทย จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ บ้านแก่งไฮ หมู่ 11 ตำบลหนองกะท้าว, บ้านถ้ำพริก หมู่ 3 ตำบลบ้านแยง, บ้านร่องกล้า หมู่ 10 ตำบลเนินเพิ่ม, บ้านห้วยน้ำไซ หมู่ 15 ตำบลเนินเพิ่ม, บ้านนาบัว หมู่ 4 ตำบลนาบัว, บ้านนาเมือง หมู่ 3 ตำบลนครชุม และบ้านน้ำกุ่ม หมู่ 2 ตำบลน้ำกุ่ม

1.9 สหกรณ์ภาคการเกษตร

สหกรณ์ภาคการเกษตรและสหกรณ์และนอกภาคการเกษตร รวม 91 แห่ง จำนวนสมาชิก 170,221 ราย รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 8 จำนวนสมาชิกสหกรณ์และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภายในจังหวัดพิษณุโลก

ประเภทสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	จำนวนสมาชิก		ผลการดำเนินงาน		
		คน	กำไรสุทธิ		ขาดทุนสุทธิ	
			จำนวน (แห่ง)	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวน (แห่ง)	มูลค่า (ล้านบาท)
สหกรณ์						
สหกรณ์การเกษตร	60	110,216	44	52,212,590.63	16	99,306,009.63
สหกรณ์นิคม	3	5,392	1	1,393,908.04	2	27,420,943.18

สหกรณ์ร้านค้า	1	229	-	-	1	874,819.83
สหกรณ์บริการ	8	1,255	3	799,914.83	3	4,656,847.40
สหกรณ์ออมทรัพย์	18	49,885	17	1,389,189,224.26	-	-
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	1	767	1	1,190,081.08	-	-
รวมทั้งสิ้น	91	167,744	66	1,444,785,718.84	22	132,258,620.04
กลุ่มเกษตรกร						
กลุ่มเกษตรกรทำนา	28	2,771	25	1,847,960.30	2	273,126.59
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	10	1,149	10	2,535,274.08	-	-
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	7	343	4	159,141.60	3	742,114.27
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	14	686	11	817,021.54	3	173,130.95
รวมทั้งสิ้น	59	4,949	50	5,359,397.52	8	1,188,371.81

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

1) เกษตรอินทรีย์

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จังหวัดพิษณุโลก

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนแปลง (แปลง)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	มูลค่าผลผลิต (บาท)	ชื่อ มาตรฐาน
1) ข้าว	49	149	1,001.25	-	-	-
2) พืช	56	58	131.67	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	105	207	1,132.92	-	-	-

2) พื้นที่การทำเกษตรปลอดภัย ที่ได้รับการรับรอง GAP

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐาน GAP จังหวัดพิษณุโลก

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (กลุ่ม/ราย)	จำนวนพื้นที่ผลิต (แปลง/ฟาร์ม)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
1. ข้าว	7/739	831	9,778.00
2. พืช	1,424	1,571	9,837.93
- มะม่วงน้ำดอกไม้	428	476	5,275.75
- พุริณ	198	206	1,362.70
- ผลไม้อื่นๆ	342	361	1,742.89

- พืชผักอื่นๆ	456	474	1,456.59
3. ปศุสัตว์	228	228	-
- สุกร	103	103	
- ไก่เนื้อ	65	65	
- ผึ้ง	45	45	
- อื่นๆ	15	15	
4. ประมง	77	77	
- สัตว์น้ำ	77	77	-

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร <https://gap.doa.go.th/> , ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพิษณุโลก, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานประมงจังหวัดพิษณุโลก, สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 (2568)

3. การบริหารงบประมาณ

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ 2568 สรุปดังนี้

แผนงาน/โครงการ

ตารางที่ 11 แสดงงบประมาณปี 2568 จำแนกตามแหล่งงบประมาณ

แหล่งงบประมาณ	จำนวน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)	เบิกจ่าย (บาท)	คิดเป็น ร้อยละ
งบพัฒนาจังหวัด	-	-	-	-
งบส่วนราชการ	423	1,203,811,114	1,125,824,676	93.52
งบอื่นๆ	10	53,365,411	48,457,002	90.80
รวมทั้งสิ้น	433	1,257,176,525	1,174,281,678	93.41

แยกตามประเด็นการพัฒนากะทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 – 2570

ตารางที่ 12 แสดงงบประมาณปี 2568 จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่	จำนวน/ โครงการ	งบประมาณ(บาท)	เบิกจ่าย (บาท)	คิดเป็น ร้อยละ
1. ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่	115	60,909,040	59,379,503.58	97.49
2. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง	62	51,439,294	50,149,417.60	97.49

สถานการณ์น้ำใน 4 เขื่อนหลัก กลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ตารางที่ 13 แสดงสถานการณ์น้ำใน 4 เขื่อนหลัก กลุ่มน้ำเจ้าพระยา

เขื่อน	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาตรเก็บกัก		ปริมาตรใช้การ		ปริมาตรน้ำไหลลงอ่าง (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาตรน้ำระบาย (ล้าน ลบ.ม.)
		ล้าน ลบ.ม.	%	ล้าน ลบ.ม.	%		
เขื่อนภูมิพล	13,462	7,521.44	55.87	3,721.44	38.52	66.17	5.00
เขื่อนสิริกิติ์	9,510	5,008.71	52.67	2,159.17	32.42	14.14	14.98
เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน	939	325.00	34.61	282.00	31.47	5.67	4.75
เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์	960	153.79	16.02	150.79	15.76	0.19	0.69
รวม 4 เขื่อนหลักกลุ่มน้ำเจ้าพระยา		13,009.40	52.31	6,313.40	34.74	86.17	25.42

สถานการณ์น้ำและการบริหารจัดการน้ำฤดูแล้ง (จ.พิษณุโลก) ปี 2567/2568

สถานการณ์น้ำท่าจังหวัดพิษณุโลก : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนล่าง (พิษณุโลก)

ตารางที่ 22 แสดงปริมาณน้ำท่า จังหวัดพิษณุโลก

สถานีวัดน้ำ	ระดับน้ำปัจจุบัน (เมตร)	-ต่ำ/+สูง กว่า ต่ำ (เมตร)	เทียบกับเมื่อวาน	ปริมาณน้ำไหลผ่าน (ม. ³ / วินาที)	ความจุลำน้ำ (ม. ³ / วินาที)
แม่น้ำน่าน (N.5A) อ.เมือง	6.05	-4.32	ลดลง	297.70	1,365.00
แม่น้ำภาค (N.55) อ.ชาติตระการ	3.93	-4.44	ลดลง	7.62	297.00
แม่น้ำแควน้อย (N.36) อ.นครไทย	4.16	-4.34	ลดลง	14.05	112.20
แม่น้ำวังทอง (N.24A) อ.วังทอง	3.65	-7.85	ลดลง	23.26	328.80
คลองชมพู (N.43A) อ.เนินมะปราง	3.69	-5.97	ทรงตัว	12.38	280.40
แม่น้ำยม (Y.64) อ.บางระกำ	5.59	-0.81	ทรงตัว	268.38	352.00

หมายเหตุ ระดับสถานการณ์ เหลือง น้ำน้อย เขียว ปกติ ส้ม ฝักระวัง แดง น้ำวิกฤต

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดพิษณุโลก

พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซาก

ตารางที่ 14 แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติจังหวัดพิษณุโลก

ประเภทพื้นที่เสี่ยง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)		
	ในเขต	นอกเขต	รวม
พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งน้อย	67,342	554,269	621,611
พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง	-	158,477	158,477
พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งมาก	-	25,965	25,965

พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง

ด้านการเกษตรนอกเขตชลประทาน

- อ.บางระกำ : ตำบลบางระกำ, ปริกแรด, วังอิทก, บ่อทอง, พันเสา, หนองกุลา, นิคมพัฒนา
- อ.บางกระทุ่ม : ตำบลท่าตาล, บ้านไร่, โคกสลด, บางกระทุ่ม, ฝั่ล้อม, สนามคลี
- อ.พรหมพิราม : ตำบลวงษ์อ้ง, พรหมพิราม, ดงประคำ, ศรีภิรมย์, ตลุกเทียม
- อ.วังทอง : ตำบลแม่ระกา, ดินทอง, หนองพระ, ชัยนาม, ท่าหมื่นราม
- อ.วัดโบสถ์ : ตำบล ท่อแท้, หินลาด

ด้านการอุปโภค-บริโภค

- อ.ชาติตระการ : ในเขต ตำบลป่าแดง, ชาติตระการ และ สวนเมี่ยง
- อ.เมือง : ในเขต ตำบลดอนทอง
- อ.วัดโบสถ์ : ในเขต ตำบลคันไ้
- อ.พรหมพิราม : ในเขต ตำบลดงประคำ

พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย

1. ลุ่มน้ำน่าน อ.เมือง : ในเขต ตำบลท่าทอง, ท่าโพธิ์, หัวรอ, จอมทอง, บ้านป่า, วัดจันทร์, มะขามสูง, ปากโทก, ดอนทอง, บ้านกร่าง และอ.พรหมพิราม : ในเขต ตำบลท่าช้าง, พรหมพิราม, ศรีภิรมย์, ดงประคำ, วงษ์อ้ง, ตลุกเทียม, หนองแหม, มะต๋อง, วังวน, มะตูม ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำไหลบ่าท่วมบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำ
 2. ลุ่มน้ำยม อ.บางระกำ : ในเขต ตำบลบางระกำ, ชุมแสงสงคราม, ปริกแรด, พันเสา, หนองกุลา, บ่อทอง, คุยม่วง, บึงกอก, วังอิทก, นิคมพัฒนา, ท่านางงาม ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำล้นตลิ่ง
 3. ลุ่มน้ำวังทอง อ.วังทอง : ในเขต ตำบลวังพิรุณ, วังทอง, แม่ระกา, พันชาลี, บ้านกลาง, แก่งไสภา, ชัยนาม ดินทอง
 4. ลุ่มน้ำชมพู อ.บางกระทุ่ม : ในเขต ตำบลบ้านไร่, ฝั่ล้อม, บางกระทุ่ม, โคกสลด, สนามคลี, ท่าตาล, นครป่าหมาก, เนินกุ่ม, วัดตายม และอ.เนินมะปราง : ในเขตตำบลชมพู, บ้านมุง ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำไหลหลากล้นตลิ่ง
 5. ลุ่มน้ำแควน้อย : ในเขต ตำบลนาบัว, นครไทย, ยางโกลน, บ้านพร้าว, หนองกระทาว, เนินเพิ่ม, บ่อโพธิ์, ห้วยเฮี้ย และ อ.วัดโบสถ์ : ในเขต ตำบลหินลาด, บ้านยาง, ท่างาม ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำไหลหลาก
 6. ลุ่มน้ำภาค อ.ชาติตระการ : ในเขต ตำบลป่าแดง, ชาติตระการ, ท่าสะแก, บ่อภาค ลักษณะการเกิดอุทกภัย สาเหตุเกิดจากน้ำป่าไหลหลาก
- โดยมีความเสี่ยงระดับสูง จะอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำวังทอง ลุ่มน้ำชมพู และลุ่มน้ำภาค เป็นหลัก โดยในส่วนของลุ่มน้ำภาค จะมีลักษณะน้ำป่าไหลหลาก มาเร็วและลดระดับเร็วเนื่องจากพื้นที่มีความลาดชันสูง

แผนการจัดสรรน้ำและเพาะปลูกพืชฤดูฝนในเขตชลประทาน พ.ศ. 2568 (รายการ)

ชื่อโครงการ	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)					รวมปริมาณน้ำ
		เกษตร	อุปโภค-บริโภค	อุตสาหกรรม	ระบบนิเวศ	อื่นๆ	
โครงการชลประทาน พิษณุโลก	371,035	105.36	2.92	0	0.26	0.5	109.04
โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษานเรศวร	95,750	119.64	0	0	0	0	119.64
โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาพลายชุมพล	213,684	267.11	0	0	0	0	267.11
โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแควน้อย บำรุงแดน	155,750	119.64	0	0	0	0	119.64
โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษายมนาน	290,694	205.2	0	0	0	0	205.2
รวม	1,126,913	816.95	2.92	0	0.26	0.5	820.63

ที่มา : กรมชลประทาน <http://water.rid.go.th/hwm/wmoc/planing/wet/management2568.pdf>

ผลการดำเนินงานโครงการบางระกำโมเดล

โครงการบางระกำโมเดล เป็นโครงการปรับปรุงปฏิบัติการเพาะปลูกข้าวนาปีในพื้นที่ลุ่มต่ำ ที่เกิดน้ำท่วมเป็นประจำในทุกปีในเขตชลประทาน เกิดขึ้นจากการบูรณาการหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน ในการที่จะปรับการบริหารจัดการน้ำ และปรับตัวในการทำการเกษตร ตามความต้องการของเกษตรกร ในการเพาะปลูกข้าวนาปีเร็วขึ้น และเก็บเกี่ยวก่อนฤดูน้ำหลาก เพื่อลดความเสียหายจากอุทกภัย และใช้พื้นที่หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นพื้นที่รองรับน้ำหลาก และหนองน้ำลดผลกระทบให้กับพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

พื้นที่โครงการบางระกำโมเดล ในปีที่ผ่านมา ปี 2567 มีพื้นที่โครงการ 265,000 ไร่ ในเขตพื้นที่ชลประทาน ของ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมนาน, โครงการส่งน้ำ พลายชุมพล และ โครงการส่งน้ำ นเรศวร ครอบคลุม พื้นที่ 2 จังหวัด ในเขต อ.พรหมพิราม อ.บางระกำ อ.เมือง, อ.วัดโบสถ์ จ.พิษณุโลก และ อ.กงไกรลาศ จ.สุโขทัย **โดยในปี 2568 นี้ กรมชลประทานขยายพื้นที่โครงการบางระกำโมเดล เพิ่มอีก 62,000 ไร่ รวมเป็นพื้นที่ 327,000 ไร่**

กรมชลประทานจะบริหารจัดการน้ำ โดยส่งน้ำเข้าในระบบ เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2568 เพื่อให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกข้าวนาปีก่อนฤดูกาลปกติ จากเดิมเริ่มเพาะปลูกในเดือน พฤษภาคม มาเริ่มทำการเพาะปลูกเร็วขึ้น ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2568 และเก็บเกี่ยวก่อน ฤดูน้ำหลาก ไม่เกินวันที่ 15 สิงหาคม 2568 ลดความเสียหายจากอุทกภัย สร้างรายได้ที่มั่นคงในการเพาะปลูกข้าวนาปีให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการ

หลังจากนั้นจะขอความร่วมมือเกษตรกร งดทำการเพาะปลูกข้าวนาปีต่อเนื่อง ตั้งแต่ 16 สิงหาคม 2568 จนถึง 31 ตุลาคม 2568 เพื่อเป็นพื้นที่รองรับน้ำ เป็นทุ่งหน่วงน้ำให้กับลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ลดผลกระทบอุทกภัย สามารถหน่วงน้ำได้สูงสุด 400 ล้าน ลบ.ม.

และเริ่มทำการระบายน้ำออกจากพื้นที่ทุ่งหน่วงน้ำ ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2568 เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการทำการเพาะปลูกข้าวนาปีปรังรอบใหม่ ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2568 เป็นต้นไป

 โครงการบางระกำโมเดล เปลี่ยนทุ่งนาสีเขียว เป็นทุ่งหน่วงน้ำสีขาว ลดน้ำท่วมซ้ำ เพิ่มน้ำสร้างปลา

พื้นที่เป้าหมายโครงการบวระกำโมเดล 2568

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่ส่งน้ำตามโครงการชลประทาน (ไร่)							
			คบ.ยมน่าน		คบ.พลายชุมพล		คบ.นเรศวร		พื้นที่รวม	
			หมู่	พื้นที่	หมู่	พื้นที่	หมู่	พื้นที่		
โครงการบางระกำโมเดล 2568				267,000		20,000		40,000	327,000	
จังหวัดพิษณุโลก				153,357		20,000		40,000	213,357	
พิษณุโลก	พริหมพิราม	ท่าช้าง	10,12	6,900	7,8,11	5,400			12,300	
		วังวน	1-10	38,338					38,338	
		หนองแถม	2,7,8,9,10	13,319	8	800	5	565	14,684	
		พริหมพิราม	11	100	10,11,13	3,300	1,12,15	16,647	20,047	
		มะตอง	11	1,500			2,4,8,10	7,601	9,101	
		ศรีภิรมย์	3,12,13	17,000					17,000	
		ตลุกเทียม	6,9	13,700					13,700	
		ดงประคำ					10	694	694	
		ทับยายเชียง					3,4,5,6	8,365	8,365	
		หอกลอง					5,7	4,885	4,885	
	เมือง	บ้านกร่าง	10	10,100	6,7,8,10	3,330			13,430	
		ไผ่ขอดอน			3,4,6	3,670			3,670	
	บางระกำ	ชุมแสงสงคราม	1,2,3,9	23,400					23,400	
		ทำนงงาม	1,3,5,8,10,11	27,700	9	3,500			31,200	
		บางระกำ	15	1,300					1,300	
	วัดโบสถ์	วัดโบสถ์					3,4,7	1,243	1,243	
	จังหวัดสุโขทัย				83,843				83,843	
	สุโขทัย	กงไกรลาศ	กกแรต	1-12	18,019					18,019
			ดงเดือย	2,4,7,10	13,154					13,154
บ้านใหม่สุขเกษม			1-8	18,932					18,932	
ไกรกลาง			1,2,3,4,5,8	11,168					11,168	
ไกรนอก			2,5,7,8	17,700					17,700	
ไกรโน			9	4,870					4,870	
จังหวัดอุดรดิตถ์				29,800				29,800		
อุดรดิตถ์	พิชัย	พญาแมน	5,6	17,800					17,800	
		ท่ามะเฟือง	4,7,8,9,10	9,000					9,000	
		คอรุม	4,9	3,000					3,000	

6. สถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ปี 2568

ด้านพืช

จังหวัดพิษณุโลก มีการบันทึกข้อมูลขอรับความช่วยเหลือด้านพืช (กษ.01) ในพื้นที่ 9 อำเภอ เกษตรกร จำนวน 6,250 ราย พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย จำนวน 69,796.85 ไร่ วงเงินขอรับความช่วยเหลือ จำนวน 97,462,108.35 บาท โดยผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดพิษณุโลก (ก.ช.ภ.จ.พิษณุโลก) แล้ว จำนวน 4 อำเภอ เกษตรกร จำนวน 1,795 ราย พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย จำนวน 9,606.25 ไร่ วงเงินขอรับความช่วยเหลือ จำนวน 14,046,170.00 บาท

อำเภอ	ช่วงเริ่มการ เกิดภัย ถึงปัจจุบัน	วันที่ ประกาศภัย	ด้านพืช						
			ตำบล	หมู่บ้าน	เกษตรกร (ราย)	ข้าว	พืชผัก - พืชไร่	ไม้ผล	รวมพื้นที่ (ไร่)
เมืองพิษณุโลก	30 ส.ค.68	8 ก.ย.68	14	48	740	9,263.00	1,966.75	6.00	11,235.75
นครไทย	25 ก.ค.68	1 ส.ค.68	10	72	1,290	5,205.00	1,000.00	71.00	6,276.00
ชาติตระการ	25 ส.ค.68	29 ส.ค.68	6	54	1,656	2,734.00	2,217.00	785.00	5,736.00
บางระกำ	24 ก.ค.68	1 ส.ค.68	9	45	424	6,459.75	170.00	3.00	6,632.75
บางกระทุ่ม	2 ก.ย.68	5 ก.ย.68	9	75	1,231	8,308.00	27.00	-	18,335.00
พรหมพิราม	25 ส.ค.68	28 ส.ค.68	9	38	1,987	29,586.00	2,178.25	-	31,764.25
วัดโบสถ์	15 ก.ย.68	19 ก.ย.68	6	27	1,001	6,771.00	2,732.00	83.50	9,586.50
วังทอง	31 ส.ค.68	5 ก.ย.68	11	80	1,948	9,040.00	1,243.00	123.00	10,406.00
เนินมะปราง	31 ส.ค.68	5 ก.ย.68	7	34	466	5,904.50	350.50	40.00	6,295.00

ด้านปศุสัตว์

ได้รับความเสียหาย จำนวน 2 อำเภอ เสียหาย จำนวน 28 ตัว โดยผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) แล้ว จำนวน 2 อำเภอ ความเสียหายด้านปศุสัตว์ จำนวน 28 ตัว วงเงินขอรับความช่วยเหลือ จำนวน 342,860.00 บาท

ด้านประมง

ได้รับความเสียหาย จำนวน 9 อำเภอ เสียหาย จำนวน 224.29 ไร่ โดยผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) แล้ว จำนวน 2 อำเภอ ความเสียหายด้านประมง จำนวน 25 ตำบล 3,343.45 ตารางเมตร วงเงินขอรับความช่วยเหลือ จำนวน 90,034.86 บาท

อำเภอ	ช่วงเริ่มการ เกิดภัย ถึงปัจจุบัน	วันที่ ประกาศภัย	ด้านประมง				ด้านปศุสัตว์					
			ตำบล	หมู่บ้าน	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	หมู่บ้าน	เกษตรกร (ราย)	สัตว์ เสียหาย (ตัว)	แปลงหญ้า เสียหาย (ไร่)	สนับสนุน หญ้าแห้ง (กิโลกรัม)
เมืองพิษณุโลก	30 ส.ค.68	8 ก.ย.68										250
นครไทย	25 ก.ค.68	1 ส.ค.68	5	10	48	39.00						250
ชาติตระการ	25 ส.ค.68	29 ส.ค.68	3	16	53	25.25	1	4	7	27	5	750
บางระกำ	24 ก.ค.68	1 ส.ค.68	3	4	42	66.25						1,000
บางกระทุ่ม	2 ก.ย.68	5 ก.ย.68	6	12	47	62.58						
พรหมพิราม	25 ส.ค.68	28 ส.ค.68	2	7	43	3,440 ตรม.						
วัดโบสถ์	15 ก.ย.68	19 ก.ย.68	1	1	2	2.00						

วังทอง	31 ส.ค.68	5 ก.ย.68	7	12	19	28.50						
เนินมะปราง	31 ส.ค.68	5 ก.ย.68	1	1	1	0.71	1	1	1	1		250

7. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข

- ไม่มี -

8. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง

ความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ระดับพื้นที่ ที่ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ควรจัดทำผลการตรวจสอบ/ข้อสังเกตในกรณีที่จังหวัดดำเนินการไม่ถูกต้อง แจ้งเวียนเป็นหนังสือราชการให้ทุกจังหวัดทราบ และความท้าทายในการทำงานเชิงรุกขับเคลื่อนงานตลาดนำการผลิต ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตสินค้ามีตลาดรับซื้อที่แน่นอน โดยต้องประสานความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนสถาบันการศึกษาและภาคีเครือข่าย ให้เป็นรูปธรรม พร้อมกับการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของภัยธรรมชาติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อเกษตรกรเชิงประจักษ์